

Akademický sněm: Věda je pro vládu prioritou, rozpočet na ni ale budí obavy

9.12.2025 - Zuzana Dupalová | Akademie věd České republiky

Akademie věd ČR intenzivněji propojí vědu s byznysem i s potřebami státní správy a efektivněji podpoří vědce a vědkyně ze svých pracovišť. Nejen plány do budoucna, ale i otazníky ohledně financování výzkumu patřily k diskutovaným tématům, jimž se věnovali 9. prosince 2025 účastníci LXVI. zasedání Akademického sněmu AV ČR v Národním domě na Vinohradech.

Akademický sněm AV ČR jako obvykle hostil významné politické reprezentanty a zástupce univerzit i průmyslu. Jednání se zúčastnili například předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Tomio Okamura, první místopředseda Senátu Parlamentu ČR Jiří Drahoš, rektorka a předsedkyně České konference rektorů Milena Králíčková, pravděpodobný budoucí vicepremiér Karel Havlíček nebo Josef Středula, předseda Českomoravské konfederace odborových svazů.

Znepokojivý pokles výdajů na vědu

Podle údajů Českého statistického úřadu a listopadové predikce ministerstva financí klesl podíl státních výdajů na výzkum, vývoj a inovace z nejvyšší hodnoty 0,65 % HDP v roce 2020 na 0,50 % v loňském roce. „Znamená to propad téměř o čtvrtinu – a stále jsme pod úrovní roku 2010. Naší společnou ambicí musí proto být výrazné zvýšení podílu, aby nás přiblížil k vědecky a technologicky vyspělým zemím,“ vyzdvihl předseda Akademie věd ČR Radomír Pánek.

Navíc před závěrem fiskálního roku přišlo další rozpočtové opatření na snížení finančních prostředků Akademie věd ČR o 141 milionů korun pro letošní rok. Po sérii jednání snížilo ministerstvo financí svůj požadavek na částku 91 milionů. Předseda Akademie věd ČR v této souvislosti zdůraznil, že původní plánované snížení by vážně ohrozilo fungování pracovišť: „Nyní proto připravujeme řešení, které nám pomůže v budoucnu předcházet nekonceptním necitlivým zásahům do rozpočtu Akademie věd.“

Otazníky budoucího financování

Ani financování v příštích letech ovšem zatím nevyznívá uspokojivě. Navržené výdaje ve střednědobém výhledu pro Akademii věd ČR i většinu dalších kapitol ve vědě a výzkumu poprvé za 30 let oproti současnému roku klesají.

„V jednání s nově vznikající vládou chceme usilovat o zajištění finančních prostředků, které umožní plnohodnotné fungování i další rozvoj našich pracovišť. Zároveň se zaměříme na úpravu výdajů ve střednědobém výhledu,“ pokračoval Radomír Pánek s tím, že o zásadních otázkách vědní politiky už jedná s Karlem Havlíčkem.

Nespokojenost s financováním vyjádřil i předseda Českomoravské konfederace odborových svazů Josef Středula, který uvedl, že na přepracování rozpočtu na rok 2026 a přípravě na rok 2027 bude s předsedou Akademie věd ČR rád spolupracovat: „Cílem je, abychom společně dosáhli navýšení rozpočtu na vědu a výzkum.“

Podrobnosti o rozpočtu Akademie věd ČR a výhledu na další roky najdete [zde](#).

Věda jako součást strategie nové vlády

Nová vláda podle dosavadních prohlášení považuje vědu a výzkum za jednu z priorit a hodlá se

návruhu rozpočtu pro Akademii věd ČR věnovat. „Naše hospodářská strategie se zakládá na vědě, výzkumu a inovacích, měřitelných ukazatelích, mezinárodních aktivitách a nových technologiích,“ zdůraznil Karel Havlíček, přičemž také uvedl, že za zmíněné oblasti má jako pravděpodobný příští vicepremiér zodpovídat. Oporu bude mít v Radě pro výzkum, vývoj a inovace. Závěrem dodal, že Akademie věd ČR, univerzity a podnikatelé musejí jít v symbióze společnou cestou.

Skutečnost, že jsou věda a výzkum pro novou vládu důležité, potvrdil i předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Tomio Okamura. „Doufáme, že v rozpočtových otázkách najdeme prostor, aby výsledky byly ke spokojenosti nás všech. S kolegy z koalice hodláme vědu a výzkum podporovat – v tomto směru budou moje dveře pro vědce a vědkyně vždy otevřené a rád jim pomůžu,“ uvedl.

Význam komunikace s veřejností roste

První místopředseda Senátu Parlamentu ČR Jiří Drahoš se ve svém projevu vrátil k náročnému období, které věda zažívala v roce 2009. „Tehdejší krizová situace nás naučila, jak důležitá je podpora veřejnosti a schopnost komunikovat význam vědy. Jsem rád, že se tato zkušenost promítla do Strategie AV21,“ připomněl platformu, která propojuje instituce i obory a letos oslavila 10 let trvání.

„Je důležité, abychom lépe komunikovali s veřejností. Akademici musí vést se společností otevřený dialog a být schopni ji oslovit. Akademii věd se to daří v poslední době velmi dobře,“ zdůraznila rektorka Univerzity Karlovy Milena Králíčková.

„Je magnetické, jak Akademie věd s veřejností komunikuje, čímž se její práce dostává mezi odbornou i laickou veřejnost,“ řekl v návaznosti Josef Středula.

Intenzivní spolupráce i lepší podpora vědců

Radomír Pánek na Sněmu zmínil také nové a plánované aktivity Akademie věd ČR, například platformu Science4Policy, která umožní využívat vědecké poznatky při rozhodování veřejné správy. Pracoviště také zakládají spin-off firmy, které vyvinuté technologie, *know-how* nebo patenty proměňují do komerčních produktů a služeb. Aktuálně jich funguje pět, další se připravují.

Na rostoucí význam transferu reaguje Akademie věd ČR založením akciové společnosti ve výhradním vlastnictví jejích pracovišť. Od začátku příštího roku hodlá komercializovat výsledky, provozovat inkubační program a rozvíjet partnerství s průmyslem. „Věřím, že tyto kroky ještě více propojí Akademii věd s podnikateli a investory a přinesou konkrétní užitek celé společnosti,“ vyzdvihl Radomír Pánek.

Instituce připravuje i strategii centrální podpory žadatelů o ERC granty – takzvaný inkubátor ERC-in, který má zvýšit počet podaných a úspěšných žádostí a udržet nositele grantů v Akademii věd ČR. „Podpůrný tým zahájí činnost počátkem příštího roku. Věřím, že díky jeho práci bude podpora vědeckých pracovníků efektivnější, cílenější a lépe přizpůsobená jejich potřebám,“ zdůraznil Radomír Pánek. V příštím roce odstartuje rovněž program Akademie budoucnosti, který podpoří například vědce a vědkyně po kariérní pauze nebo návratu ze zahraničí.

Podle Radomíra Pánka nejen aktivity zmíněné na Akademickém sněmu AV ČR, ale i výsledky vědců a vědkyň z pracovišť ukazují, že Akademie věd přistupuje k využívání finančních prostředků zodpovědně. „Systematicky vracíme hodnoty výrazně přesahující prostředky, které do nás společnost investuje,“ uzavřel.

Dokumenty z Akademického sněmu AV ČR včetně prezentací k projevům Radomíra Pánka najdete na webových stránkách AV ČR.

Příští LXVII. zasedání se uskuteční 14. dubna 2026.

Text: Zuzana Dupalová, Divize vnějších vztahů SSČ AV ČR

Foto: Jana Plavec, Divize vnějších vztahů SSČ AV ČR

Text a fotografie jsou uvolněny pod svobodnou licencí Creative Commons.

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Akademicky-snem-Veda-je-pro-vladu-prioritou-rozpocet-na-ni-a-le-budi-obavy-00001>